

ПЕРШИЙ ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ БОЛОНСЬКОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРИ ВИКЛАДАННІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ СТУДЕНТАМ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

©Б.Г. Макар, В.В. Кривецький, Ф.Д. Марчук

Буковинський державний медичний університет

РЕЗЮМЕ. У статті йдеться про узагальнення досвіду впровадження кредитно-модульної системи при викладанні анатомії людини студентам медичного факультету, та шляхи подальшого удосконалення навчально-методичного процесу відповідно до вимог Болонської декларації.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: анатомія, викладання, Болонська декларація

Вступ. Інтеграційні світові процеси, повноправним учасником яких виступає наша держава, вимагають реформування існуючої організаційно-функціональної освітньої моделі, у першу чергу, щодо забезпечення освіти впродовж життя, формування у громадян усвідомленої потреби постійно підвищувати свій освітньо-професійний рівень, створення рівних можливостей доступу до освітніх послуг незалежно від соціальної самоідентифікації та місця проживання. Ці процеси потребують науково-теоретичного обґрунтування, законодавчого регулювання та навчально-методичного й кадрового забезпечення [1-7].

У зв'язку з модернізацією системи вищої освіти і науки України відповідно до ідей та документів Болонського процесу, кафедра анатомії людини Буковинського державного медичного університету впроваджує новий

навчальний план викладання предмета студентам медичних факультетів отримала певний досвід.

Основна частина. На кафедрі анатомії людини проведена реорганізація навчального процесу, підготовлені нові навчально-методичні матеріали. З 1 вересня 2005/2006 н. р. впроваджений новий навчальний план підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня "спеціаліст" кваліфікації "лікар" за спеціальністю "Лікувальна справа".

Визначені такі завдання кредитно-модульної системи організації навчального процесу:

- адаптація ідей ECTS до системи вищої освіти України;
- забезпечення можливості навчання студента за індивідуальним навчальним планом, що буде сприяти його саморозвитку і підготовці до життя у вільному демократичному суспільстві;

- стимулювання учасників навчального процесу з метою досягнення високої якості вищої освіти.

Належна увага була приділена розробці нового навчально-методичного та інформаційного забезпечення навчального процесу, створенню інтерактивного комплексу навчально-методичних матеріалів з дисципліни. Особлива увага приділена перебудові організації і змісту, методичного забезпечення самостійної роботи студентів.

Система навчання за новим планом має ряд переваг з раніше існуючою. Студент зацікавлений у постійній, якісній підготовці до занять, оскільки сума отриманих балів безпосередньо впливає на оцінювання при підсумковому модульному контролі. Однак 100 % опитування студентів на кожному занятті не завжди позитивно впливає на якість заняття. Тільки досвідчений викладач може дозволити собі швидке, фронтальне опитування студентів і вкластися у відведений для опитування час. Виходом є комп'ютерне тестування, але коли в блоці одночасно на кафедрі приходять 9 груп, складно протестувати їх всіх при існуючому одному комп'ютерному класі. При підсумковому модульному контролі також при великому напливі студентів кожен екзаменатор повинен опитати за 1,5 академічних години близько 15-20 студентів. Для більш якісного оцінювання студентів було збільшено кількість екзаменаторів, що деякою мірою вирішило проблему. Бувають випадки, коли студент в один день може скласти близько двох, а то і трьох модулів з різних дисциплін.

Специфіка викладання анатомії людини при вивченні кінцевих модулів передбачає повторення попереднього матеріалу, що не передбачено новим навчальним планом. Не можна говорити ізольовано про кровопостачання та іннервацію органів грудної і черевної порожнини, не повторивши самі органи цих ділянок. Все

ЛІТЕРАТУРА

1. Кремень В.Г. Болонський процес: зближення, а не уніфікація // Дзеркало тижня. – 2003. – № 48(473). – 13-19 грудня.

2. Журавський В.С., Згуровський М.З. Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти. – К.: ІВЦ "Видавництво "Політехніка", 2003. – 200 с.

3. Матеріали науково-практичного семінару "Кредитно-модульна система підготовки фахівців у контексті Болонської декларації". – Львів: Вид-во "Львівська політехніка", 2003. – 111 с.

це наводить на думку, що оцінювання змістових модулів потрібно залишити у компетенції викладачів, які ведуть практичні заняття, а наприкінці третього семестру зробити повноцінний іспит, який дозволить інтегрувати набуті знання при вивченні змістових модулів. Бали, здобуті при оцінюванні модулів, враховувати при обговоренні кінцевої оцінки за предмет.

Кафедра впроваджує нові педагогічні та комп'ютерні технології навчання, стандартизованого контролю знань, вмінь та навичок на всіх рівнях – поточного та підсумкового. Для цього кожен рік вдосконалюються і розробляються нові комп'ютерні тестові програми оцінювання знань студентів.

Для якісної підготовки студентів всі нові навчальні посібники випускати з урахуванням нового навчального плану згідно з Болонським процесом.

Висновки. 1. Вважати виправданою практику збільшення навчального часу на самостійну роботу студентів та підвищення ваги індивідуальних занять, консультацій, використання комп'ютерної техніки.

2. Вирішити питання централізованого забезпечення всіх державних вищих навчальних закладів напрацьованою навчально-методичною літературою, яка затверджена ЦМК МОЗ або МОН України.

3. Впроваджувати навчання викладачів (враховуючи необхідність забезпечення спеціальної педагогічної підготовки відповідно до ст. 48 част. 1 Закону "Про вищу освіту").

4. Узагальнити досвід вищих навчальних закладів і виробити єдину методику розподілу професорсько-викладацького штату за показником "кредито-студенти".

5. Повернутися до підсумкового оцінювання студента з анатомії людини у вигляді комісійного іспиту з урахуванням балів, здобутих при модульному контролі.

4. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003 – 2004 рр.) / За ред. В.Г. Кременя. Авторський колектив: М.Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, І.І. Бабин. – Тернопіль: Вид-во ТДПУ імені В. Гнатюка, 2004. – 147 с.

5. Болонський процес у фактах і документах. / М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук та ін. – Тернопіль: Вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2003. – 52 с.

6. www.mon.gov.ua/

www.tspu.edu.ua/

**INITIAL EXPERIENCE OF INTRODUCING THE CREDIT-MODULE SYSTEM
ACCORDING TO THE REQUIREMENTS OF BOLOGNA DECLARATION IN TEACHING
HUMAN ANATOMY TO STUDENTS OF MEDICAL FACULTY**

© **B.H. Makar, V.V. Kryvetsky, F.D. Marchuk**

Bucovynian State Medical University

SUMMARY. The paper deals with summarizing the experience of introducing the credit-module system into teaching Human Anatomy to students of Medical Faculty and ways of further improvement of educational and methodical process in conformity with the requirements of Bologna Declaration.

KEY WORDS: anatomy, teaching, Bologna Declaration.